

TAIPALSAARI

Taipalsaaren kuntastrategia 2026–2029
luonnos

Taipalsaaren kuntastrategia 2026–2029 prosessin eteneminen

- Kunnan asukkaiden, vapaa-ajan asukkaiden ja henkilöstön näkemyksiä nykyisen strategian toteutumisesta ja ideoita tulevalle strategiakaudelle kerättiin avoimella kyselyllä 23.6.–15.8.2025. Kyselyn tuloksia on käsitelty strategiatyöryhmässä, jossa on mukana sekä luottamushenkilöitä että viranhaltijoita.
- Strategiatyön tukena on hyödynnetty myös FCG:n laatimaa toimintaympäristön analyysia sekä valtuustokyselyä. Lisäksi kommentteja on pyydetty nuorisovaltuustolta sekä vanhus- ja vammaisneuvostolta. Viimeisenä vaiheena strategialuonnos annettiin kommentteille valtuustoryhmille ja henkilöstölle 28.10.2025.
- Näiden pohjalta strategiatyöryhmä on laatinut lopullisen strategialuonnoksen 12.1.2026 kunnanhallituksen ja -valtuuston käsittelyyn.

Toimintaympäristöanalyysi: väestö

- Taipalsaaren asukasluku on jatkanut laskuaan aina vuodesta 2016 lähtien. Vuosi 2023 oli poikkeus ukrainalaisten saatua kotikuntaoikeuden.
- Syntyneiden määrässä on runsasta vuosittaista vaihtelua. Esimerkiksi vuonna 2022 syntyi 42 lasta. Vuonna 2023 syntyi 23 lasta.
- Aikajaksolla 2015–2024 muuttotappiota kohdistui eniten Helsinkiin (-34) ja Tampereelle (-50). Muuttovoittoa on samaan aikaan saatu mm. Kotkasta (17), Lemiltä (3) ja Kauniaisista (3). Lähtömuutto Lappeenrantaan on samaan aikaan vähentynyt. Helsinkiin lähtömuutto on ollut välillä jopa voitollista.
- Nuorten työikäisten (25–34 v.) on ollut kumulatiivisesti positiivista (+131) aikavälillä 2017–2023 (vuoden 2024 tietoa ei ollut saatavilla).
- MDI:n tekemän väestöennusteen mukaan Taipalsaaren väkiluku supistuisi 6 % vuoteen 2040 mennessä, ollen 290 henkilöä pienempi vuoteen 2025 verrattuna. Ikäryhmittäin nuorten määrä vähenee eniten.

Toimintaympäristöanalyysi: vaikutus palvelutarpeeseen

- Vuoteen 2040 mennessä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tarve ei juuri muuttuisi (-3 %).
- Perusopetuksen osalta tarve vähenisi yli 20 % ja lukion tarve noin 40 %.
- Ikäihmisten palvelutarpeet kasvaisivat merkittävästi.

Toimintaympäristöanalyysi: elinvoima ja työllisyys

- Taipalsaaren työllisyysaste on ollut suhteellisen korkea verrokkeihin ja koko suomen asteeseen verrattuna. Vuonna 2023 työllisyysaste oli 74,6 % (koko maassa 72,5 %). Työttömyysaste on ollut aina matalimpien joukossa koko Kaakkois-Suomen alueella. Kunnan työttömyystilanne reagoi herkästi suhdannevaihteluihin.
- Kunnan omien työpaikkojen osalta palvelujen työpaikkojen osuus korostuu. Työpaikkojen määrä on lisääntynyt aikavälillä 2013–2023 ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toimialan kohdalla. Työpaikkojen kokonaismäärä on vähentynyt tällä aikavälillä. Tämän takia myös työpaikkaomavaraisuus on laskenut.
- Työllisistä 46 % käy töissä Lappeenrannassa. 76,1 % pendelöi muualla töissä.
- Taipalsaaren koulutustaso on korkea koko maan tasolla ja moneen muuhun kuntaan verrattuna.
- Toimintaympäristöanalyysin mukaan kunnan panostukset elinvoimaan olivat alle vertailukuntien keskitason, eli varsin maltilliset. Elinkeinojen edistämisessä ja liikunta- ja ulkoilupalveluissa panostukset olivat merkittävästi alhaisemmat.

Toimintaympäristöanalyysi: hyvinvointi ja osallisuus

- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden määrä oli vertailukuntien pienin.
- Syrjäytymisriskissä olevien nuorten osuus oli vertailuryhmän korkein ja oli selvästi yli maan tason.
- Väestön ikävakioitu sairastavuus on Taipalsaarella on koko maan tasolla alle keskimääräisen tason. Toisaalta sairastavuus on noussut vuodesta 2019.
- Turvallisuuden tunteeseen vaikuttavien rikosten määrä on absoluuttisesti vähentynyt. Omaisuusrikoksia oli suhteellisen vähän aikajaksolla 2012–2023. Henkeen ja terveysteen kohdistuvien rikosten määrä on myös vähentynyt tällä aikajaksolla.
- Kuntalaisten osallistuminen, jota jollain tavalla mittaa äänestysaktiivisuus, on verrattain korkea koko maan tasolla ja verrokkikuntiin nähden. Tosin Taipalsaarellakin se on laskenut mm. kuntavaaleissa.
- Valtionosuuteen vaikuttava Hyte-kerroin oli 57 vuonna 2024. Kuntien keskimääräinen kerroin on 59. Kerrointa huonontaa mm. se, että lapsille ja nuorille ei järjestetä liikkumisryhmiä seurojen ulkopuolella, ei tehdä liikuntapuolen osalta vaikutusten ennakoarviointia ja kunta ei arvioiden mukaan madalla kulttuuriin osallistumisen kynnystä.

Toimintaympäristöanalyysi: kuntatalous

- Konsernitalous on saatu suhteellisen kestävälle pohjalle vuoden 2018 jälkeen. Useat tunnusluvut ovat parantuneet ja vuoden 2024 jälkeen yksikään arviointimenettelyn mukainen raja-arvo ei täyttynyt.
- Taipalsaaren asukkaiden ansiotulot ovat korkeat.

Toimintaympäristöanalyysi: ympäristö

- Hiilidioksidipäästöt ovat laskeneet 38 % vuodesta 2010. Olivat vertailussa myös alle keskiarvon.
- Päästölähteinä erottuvat tieliikenne, maatalous ja sähkölämmitys. Viimeksi mainittu on tosin merkitykseltään huomattavasti vähäisempi.

EVP-indeksi 1/2

Elinvoima-, vetovoima- ja pitovoimaindeksiin valitut muuttujat

Indeksin tavoitteena on tarkastella kokonaisvaltaisesti ja samanaikaisesti sekä alueiden elinvoimaa että veto- ja pitovoimaa. EVP-indeksi on kehitetty tukemaan kuntien strategiatyötä ja tilannekuvan seuranta. Kuntakohtaisessa analyysissä tarkastellaan kunnan elinvoiman ja veto- ja pitovoiman ajallista kehitystä muihin verrokkialueisiin nähden se sekä avataan tarkemmin indeksin taustalla vaikuttavien muuttujien kehitystä.

Indeksi pitää sisällään **10 + 10 avainmuuttujaa**, joista löytyy vertailukelpoista ja luotettavaa aikasarjatietoa.

Elinvoimaan liittyvät muuttujat kohdistuvat alueiden tulo- ja talous-, yritys-, työllisyys-, koulutus- ja terveysdynamiikkaan.

Veto- ja pitovoimaan liittyvät muuttujat kohdistuvat alueiden väestö- ja vetovoima, asumis- ja rakentamis- ja vapaa-ajan dynamiikkaan.

10

ELINVOIMA

- Tulonsaajien mediaanitulot 2023
- Yritystiheys 2023
- 34—44-vuotiaiden työllisyysaste (%) 2023
- Työpaikkaomavaraisuusaste (%) 2023
- Taloudellinen huoltosuhde 2023
- Työpaikkamuutos % (avoin sektori) viimeisen kolmen vuoden aikana (2021-2023)
- Talouslukuindeksi 2023
- Yrityksperustana (1 000 as. kohden) 2024
- Koulutustasoindeksi 2023
- Sairastavuusindeksi 2022

+

10

VETO- JA PITOVOIMA

- Väestönmuutos 2020—2024 (%)
- MDI:n väestöennuste 2024-2040 (%)
- Työllisten nettomuutto (1 000 as. kohden) viimeiset kolme vuotta (2021-2023)
- Sisäisten muuttojen vilkkaus (1 000 as. kohden) viimeiset kolme vuotta (2022-2024)
- Valmistuneet asunnot (10 000 as. kohden) viimeiset kolme vuotta (2022-2024)
- Vanhojen asuntojen neliohinnat (€) 2024
- Ulkomaalaistaustaisten osuus väestöstä (%) 2024
- Opiskelijoiden osuus väestöstä (%) 2023
- 15—34-vuotiaiden nettomuutto (1 000 as. kohden) viimeiset kolme vuotta (2022-2024)
- Kesäasukkaiden määrä (100 as. kohden) 2023

TAIPALSAARI

EVP-indeksi 2/2

- Taipalsaaren EVP-indeksi on seutukunnan toiseksi vahvin ja koko maan 110.
- Kokonaisindeksi on kuitenkin laskenut aikavälillä 2020–2025. Laskun taustalla avoimen työpaikkojen määrän lasku, yritysverustannan kääntyminen negatiiviseksi sekä vanhojen osakeasuntojen neliöhinnan merkittävä lasku.
- Elinvoimaindeksin osalta Taipalsaaren vahvimmat lukemat olivat tulonsaajien mediaanituloissa, koulutustasoindeksissä sekä sairastavuusindeksissä.
- Heikoimmat lukemat tulivat työpaikkaomavaraisuudessa, avoimen sektorin työpaikkojen muutoksessa ja yritysverustannassa.
- Veto- ja pitovoimaindeksin osalta vahvimmat lukemat tulivat kesäasukkaiden määrästä ja ulkomaalaistaustaisten osuudesta.
- Heikoimmat lukemat olivat sisäisten muuttojen vilkkaudessa sekä 15–34-vuotiaiden nettomuutossa.
- Veto- ja pitovoimaindeksi on noussut vuosien 2020–2025 aikana.

Taipalsaaren kuntastrategia 2026–2029 / luonnos

Seuraavassa on esitelty Taipalsaaren kuntastrategian 2026–2029

- Visio
- Missio
- Arvot
- Painopistealueet
- Strategiset kärkihankkeet ja -investoinnit

Visio

- Parasta elämää - Taipalsaari on paras paikka elää, kasvaa ja kehittyä.
- Vision ensimmäistä osaa "Parasta elämää" käytetään kuntasloganina.

Missio

- Kotoisa ja turvallinen arki Taipalsaarella.

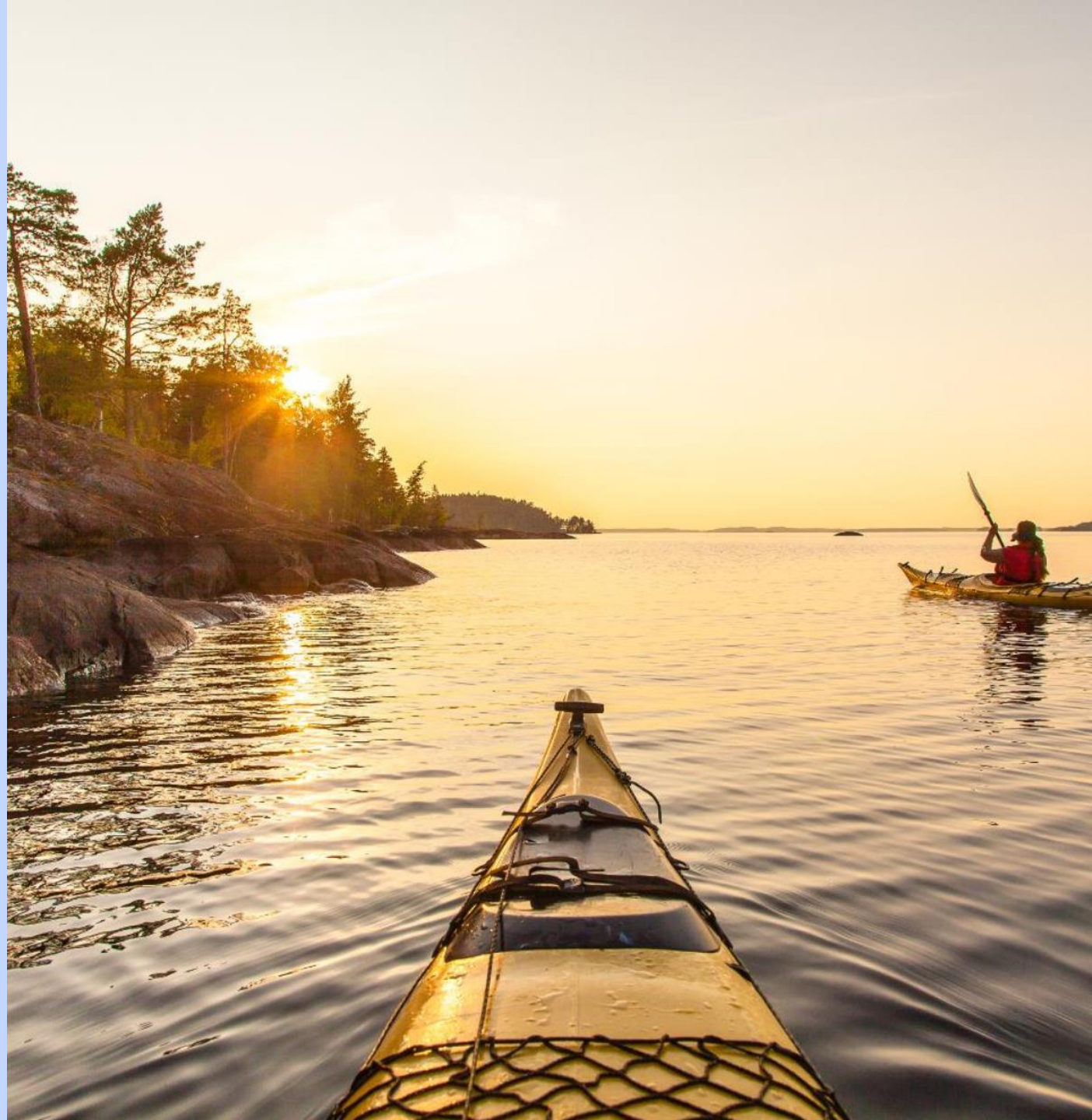
Arvot

- Avoimuus
- Luotettavuus
- Rohkeus
- Yhteisöllisyys

Painopistealueet

- Elinvoimainen kunta
- Hyvinvoivat kuntalaiset
- Osaava kunta
- Yhteisöllinen kunta
- Kestävän kehityksen kunta

Strategiset kärkihankkeet ja -investoinnit

- Ikäihmisten asumisratkaisujen kehittäminen.
- Kutilan kanavan ja pumppaamoiden rakentaminen.
- Kanava-alueen kaavoitus ja liiketoiminnan edistäminen.
- Pappilanniemi-Kirkonkylä: sillan toteutus ja alueen kehittäminen.
- Kaavoitus: yleiskaavat ja Teivon alue.
- Konstun täydennyskaava-alueen (Konstunrinne ja -mäki) kehittäminen.

TAIPALSAARI

Parasta elämää

Taipalsaaren kunta | Kellomäentie 1 | 54920 Taipalsaari

www.taipalsaari.fi | kirjaamo@taipalsaari.fi

